

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Baharak Bashar

tegen

Belemturktv.com en Cöl

Met een brief van 27 mei 2019 dienen advocaat Pierre Robert en advocate Katrien Desimpelaere namens hun cliënte, mevrouw Baharak Bashar, een klacht in tegen Belemturktv.com en de heer Cihan Cöl. Aanleiding is een artikel van 28 maart 2019 onder de titel *Gent Belediyesinde rezalet* of vertaald *Schande in het Gentse stadhuis*. Meester Ercan Tok antwoordt namens zijn cliënt, Belemturktv.com en Cihan Cöl, met een brief van 19 juni, waarop Pierre Robert en Katrien Desimpelaere repliceren met een brief van 4 juli en Ercan Tok opnieuw antwoordt met een brief van 28 juli 2019.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 17 oktober 2019. Baharak Bashar en haar advocate Katrien Desimpelaere woonden de hoorzitting bij. Voor Belemturktv.com waren Cihan Cöl en zijn advocaat Ercan Tok aanwezig.

DE FEITEN

De website Belemturktv.com verschijnt in het Turks en heeft zijn maatschappelijke zetel in Gent. Klaagster heeft het artikel door een beëdigd vertaler laten vertalen.

Het artikel gaat over een vrouw van Iraanse afkomst, Baharak Bashar, die spreektijd kreeg op de gemeenteraad van Gent nadat ze daarvoor 3.000 handtekeningen had verzameld. Ze vroeg aan de gemeenteraad om een wetsvoorstel te verwerpen dat de politie zou toelaten om binnen te vallen in huizen waar illegale vreemdelingen verblijven.

Het artikel schrijft dat ze op het spreekgestoelte, voor de ogen van de politici van Turkse afkomst, een sjaal/hoofddoek droeg die symbool staat voor “de vod van de terreurorganisatie PKK” en dat ze de Turkse politie zwartmaakte en vernederde met haar verhaal over haar vlucht uit Iran, via Turkije. Daarin vertelde ze dat de Turkse politie vluchtelingen weer overleverde aan de Iraanse autoriteiten in ruil voor geld.

De journalist vraagt zich af waarom de politici van Turkse afkomst in de Gentse gemeenteraad niet geprotesteerd hebben en niet gevraagd hebben waarom Bashar “de vod van de PKK” droeg, terwijl ze in het normale leven geen hoofddoek draagt. Hij vraagt zich af of ze trouw wilde betuigen aan sommigen door met haar hoofddoek het spreekgestoelte te betreden.

Bij het artikel staan zeven foto's van Bashar, waarvan drie op de gemeenteraad.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER zegt dat het artikel haar, louter op basis van een kledingstuk, zonder enig geldig bewijs en zonder haar om een reactie te vragen in verband brengt met de terroristische

organisatie PKK (Koerdische Arbeiderspartij). Die beschuldigingen zijn ongegrond en brengen haar in gevaar door de publicatie van haar naam, foto's en kortstondig haar adres. Het artikel schendt niet alleen de beroepsethische regels, maar ook de grondrechten van klagster, met name haar recht op privacy, menselijke waardigheid en vrije meningsuiting onder de vorm van het dragen van een kledingstuk.

Het artikel uit ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen door klagster af te schilderen als lid van de PKK, louter omdat ze een sjaal in de Koerdische kleuren droeg. De auteur heeft het viermaal over een PKK-hoofddoek en linkt klagster aan de organisatie, alleen maar op basis van haar hoofddoek in de Koerdische kleuren. Hij beschuldigt haar minstens onrechtstreeks van lidmaatschap van een terroristische groep, terwijl een sjaal allesbehalve een gegronde reden is om iemand van zoiets te beschuldigen.

In zijn repliek op de klacht argumenteert Belemturktv.com dat de combinatie van de hoofddoek en de inhoud van de toespraak op de gemeenteraad de indruk wekte dat klagster sympathiseert met de PKK. Maar klagster benadrukt dat ze de vrijheid heeft om te getuigen over haar ervaringen en te dragen wat ze wil. Dat is geen reden om haar te linken aan een terroristische organisatie. De beschuldiging is ongegrond en niet waarheidsgetrouw.

Ondanks de beschuldigingen, die de eer en de goede naam betreffen, heeft Belemturktv.com klagster vóór publicatie van het artikel niet om haar reactie gevraagd, terwijl de journalistieke code in zulke gevallen het belang van wederhoor benadrukt.

Het artikel schendt de privacy van klagster door de publicatie van haar adres, dat op het formulier stond dat ze indiende bij de gemeenteraad. Belemturktv.com publiceerde een kopie van dat formulier. Het adres werd niet openbaar gemaakt door de stad. Belemturktv.com heeft het na korte tijd onleesbaar gemaakt, maar het is wel gepubliceerd.

Ook de foto's bij het artikel schenden de privacy en menselijke waardigheid. Sommige van de beelden komen van Facebook en hebben niets te maken met de inhoud van het artikel. Ze hebben geen nieuwswaarde en hun publicatie is niet geoorloofd in de lasterlijke context van het artikel.

De publicatie van privégegevens kan klagster en haar familie in gevaar brengen. Het artikel linkt haar aan een terroristische organisatie die bijzonder controversieel is in de Turkse context en is tegelijk gericht op een Turkssprekend publiek in België. Klagster woont in een Gentse buurt met een grote Turkse gemeenschap en durft uit vrees voor haar veiligheid en die van haar baby de bewuste sjaal niet meer dragen, wat een beknotting is van haar vrijheid van meningsuiting. Klagster heeft naar aanleiding van het artikel talrijke haatberichten gekregen.

Het artikel poneert veronderstellingen, beweringen en opinies van de auteur als feiten. Het is stigmatiserend omdat het uitgaat van de veronderstelling dat het dragen van een sjaal in de Koerdische kleuren volstaat om iemand te linken aan de terroristische organisatie PKK.

Na ontvangst van de klacht heeft Belemturktv.com het artikel offline gehaald, maar dat doet geen afbreuk aan de schending van de journalistieke beroepsethiek. De repliek van Belemturktv.com bevestigt overigens de toon van het artikel, waarbij het erop lijkt of klagster niet de website, maar wel de Turkse staat als tegenpartij heeft.

BELEMTURKTV.COM zegt dat klaagster Turkije en de Turkse politie zonder bewijs heeft beschuldigd en dat ze met haar hoofddoek de perceptie heeft gewekt dat ze een sympathisante is van de terroristische beweging PKK.

Het artikel linkt klaagster niet als persoon aan de PKK en viseert haar niet op zich. Het gaat over de kleur van de hoofddoek. Belemturktv.com was verontrust door haar toespraak op de gemeenteraad, terwijl ze een sjaal van de PKK droeg en de Turkse politiediensten zwartmaakte, en schrijft dat de PKK ook zulke verhalen vertelt.

De inhoud van de toespraak heeft bij Belemturktv.com de indruk gewekt dat haar hoofddoek verwijst naar de kleuren van de PKK. Uit haar profiel op Facebook blijkt dat ze normaal geen hoofddoek draagt. Aangezien ze tijdens haar toespraak met valse beschuldigingen wel de kleuren van de PKK droeg, heeft ze argwaan gewekt en een vermoeden gecreëerd dat ze minstens sympathie heeft voor de PKK. Wie vertelt wat zij vertelde, zegt dat ze van Koerdische origine is en groen-geel-rood draagt, wekt dat de waan dat ze sympathiseert met de PKK, of toch zeker dat haar hoofddoek de PKK symboliseert. Het artikel schrijft dat de hoofddoek symbool staat voor de PKK en stelt de vraag hoe het mogelijk is dat de Turkse gemeenteraadsleden daarover geen vragen hebben gesteld.

Klaagster heeft de context waarmee ze door het artikel in verband wordt gebracht zelf gecreëerd door haar toespraak in de gemeenteraad, waarvan de inhoud overeenkomt met wat de PKK vertelt. Ze beschuldigde de Turkse politie en regering dat ze als vluchteling werd geterroriseerd en dat vluchtelingen tegen betaling werden geruild aan de grens met Iran, maar staaft dat niet met bewijzen of attesten. Belemturktv.com is dan ook verbaasd dat er geen klacht tegen haar is ingediend wegens laster en valse beschuldigingen ten aanzien van de Turkse regering en politie.

Het adres van klaagster komt van officiële documenten op de website van de stad Gent. De veiligheid van klaagster is door de publicatie van het adres nooit in gevaar gebracht.

De journalist heeft vóór publicatie geen reactie gevraagd aan klaagster omdat hij haar telefoonnummer niet had. In de Turkse cultuur is het de gewoonte om eerst via telefoon een afspraak te maken voor een gesprek, en niet via Facebook of door direct bij iemand aan te bellen.

Belemturktv.com heeft het artikel, naar ontvangst van de klacht, offline gehaald. Maar de site is niet bereid om een rechtzetting te publiceren, tenzij klaagster bevestigt dat ze geen sympathie heeft voor de PKK. Overigens zou een rechtzetting het artikel nog meer onder de aandacht brengen en de risico's waarnaar klaagster verwijst doen herleven. Tegelijk zou de mogelijkheid alsnog bestaan dat tegen klaagster een klacht wordt ingediend op verzoek van de Turkse autoriteiten.

BESLISSING

Met de herhaalde verwijzing naar “de PKK-vod” of “de vod die symbool staat voor de terreurorganisatie PKK” en met de vraag of klaagster daarmee trouw wilde betuigen aan sommigen, suggereert het artikel onmiskenbaar dat klaagster sympathie zou hebben voor of lid zou zijn van de organisatie. De journalist levert geen andere argumenten om dat te staven, terwijl het een ernstige verdachtmaking is. Daarom is de Raad van oordeel dat het artikel niet

strookt met artikel 25 van de code, dat zegt dat een journalist geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

Het gaat om ernstige beschuldigingen die de eer en de goede naam betreffen, waardoor wederhoor vóór publicatie aangewezen was, zoals bepaald in artikel 20 van de code. Belemturttv.com heeft klaagster vooraf niet gecontacteerd voor een reactie en heeft dat ook niet geprobeerd. Die aanpak strookt niet met het principe van wederhoor.

Belemturktv.com heeft het privéadres van klaagster gepubliceerd, terwijl er geen maatschappelijk belang was om dat te doen. Het adres is na korte tijd offline gehaald, maar dat doet niets af aan de aanvankelijke publicatie ervan. De publicatie van het adres strookt niet met artikel 22 van de code over respect voor het privéleven.

Bij het artikel staan een aantal foto's van klaagster. Er is geen probleem met de foto's van haar toespraak op de gemeenteraad en met een close-up foto van klaagster zonder hoofddoek, aangezien de hoofddoek het onderwerp uitmaakt van het artikel. Maar de andere foto's van het Facebookaccount van klaagster zijn genomen in een totaal andere context, die in het artikel op geen enkele manier wordt gedeut. De publicatie van die foto's strookt niet met de richtlijn bij artikel 22 over het gebruik van beelden van sociale media.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 14 november 2019